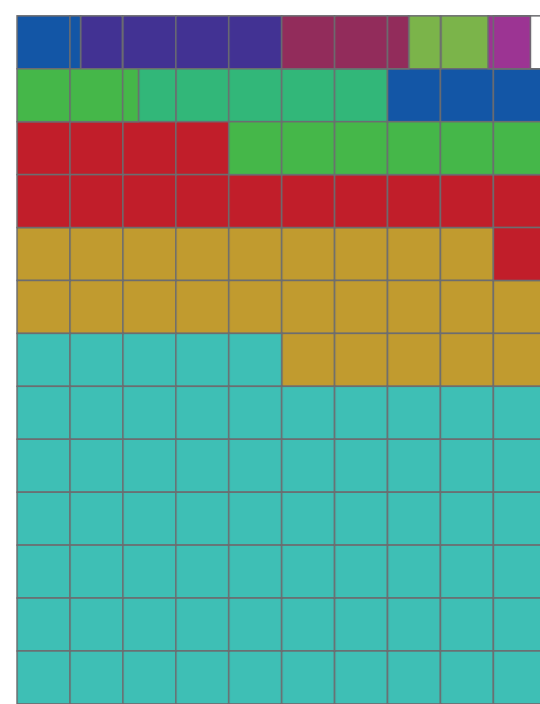

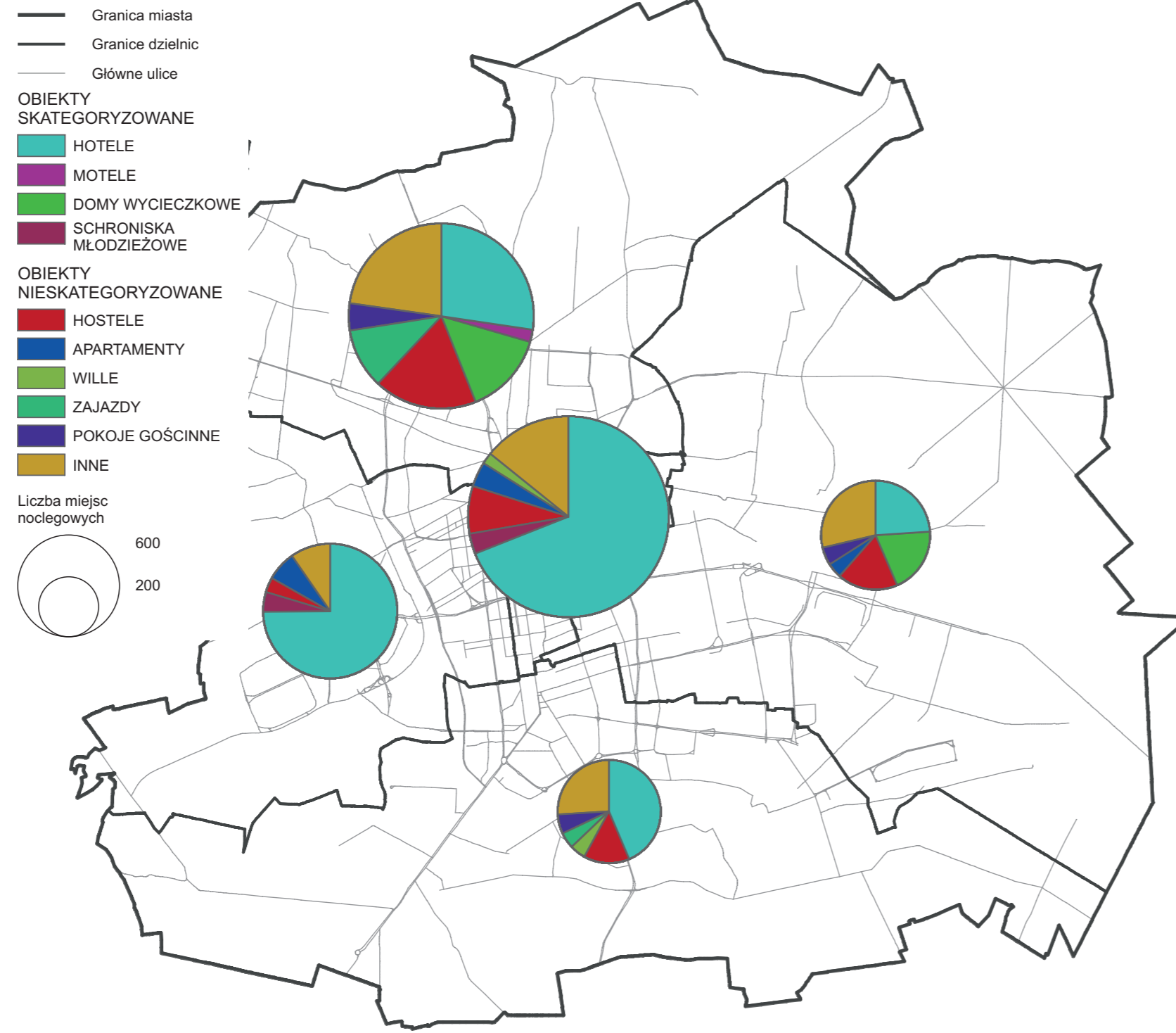
ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE ŁODZI. STAN NA ROK 2010

Baza noclegowa w delegaturach UMŁ

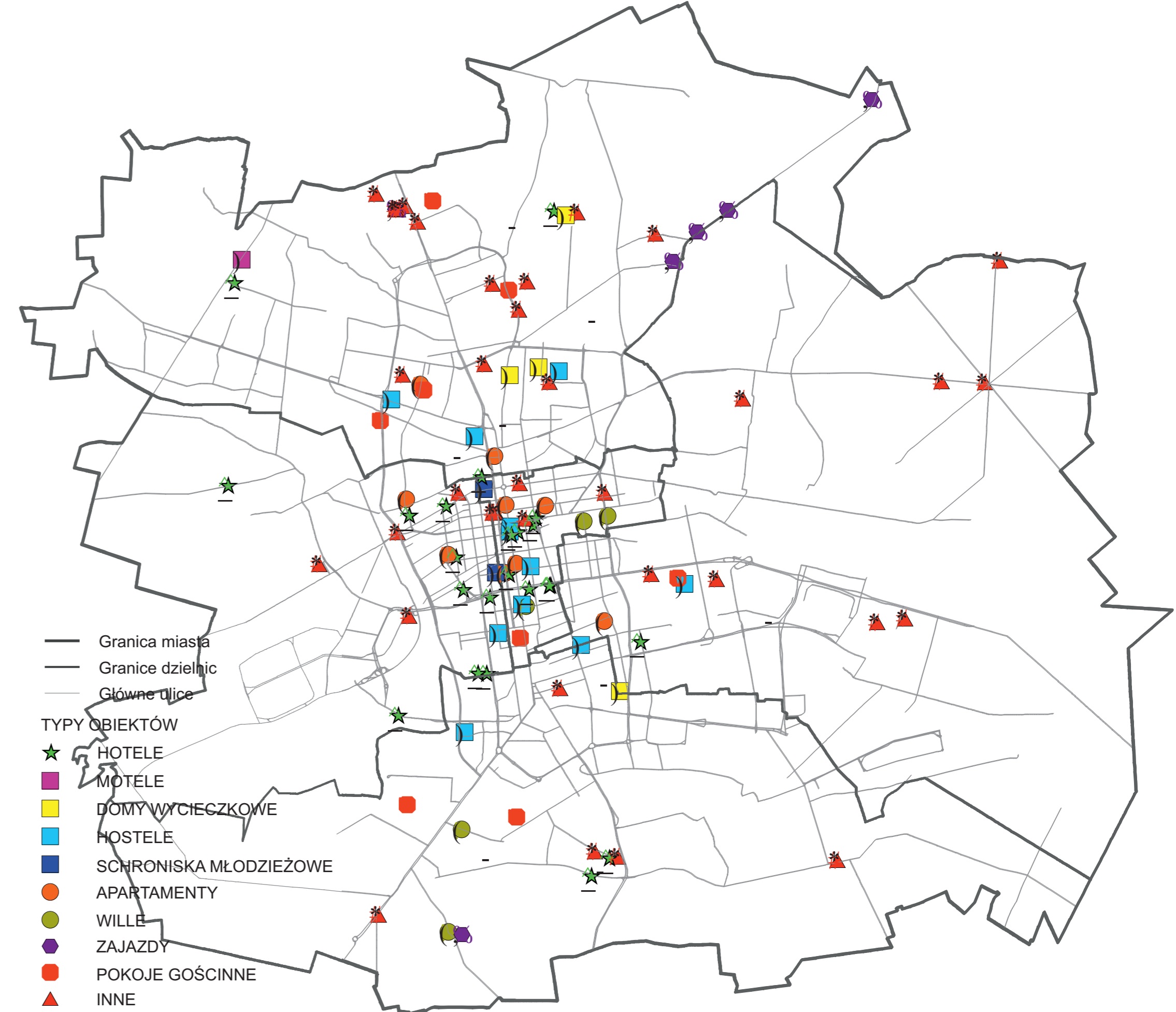
Baza noclegowa. Diagram sumaryczno-strukturalny

□ = 50 miejsc noclegowych

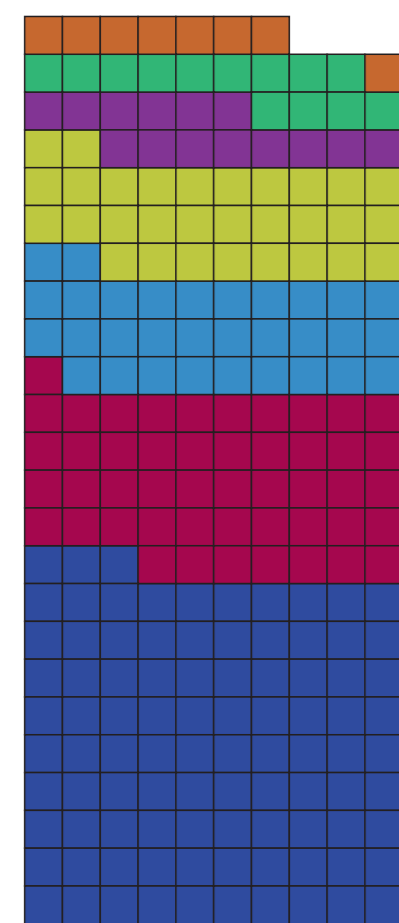

Rozmieszczenie obiektów bazy noclegowej w przestrzeni miejskiej Łodzi

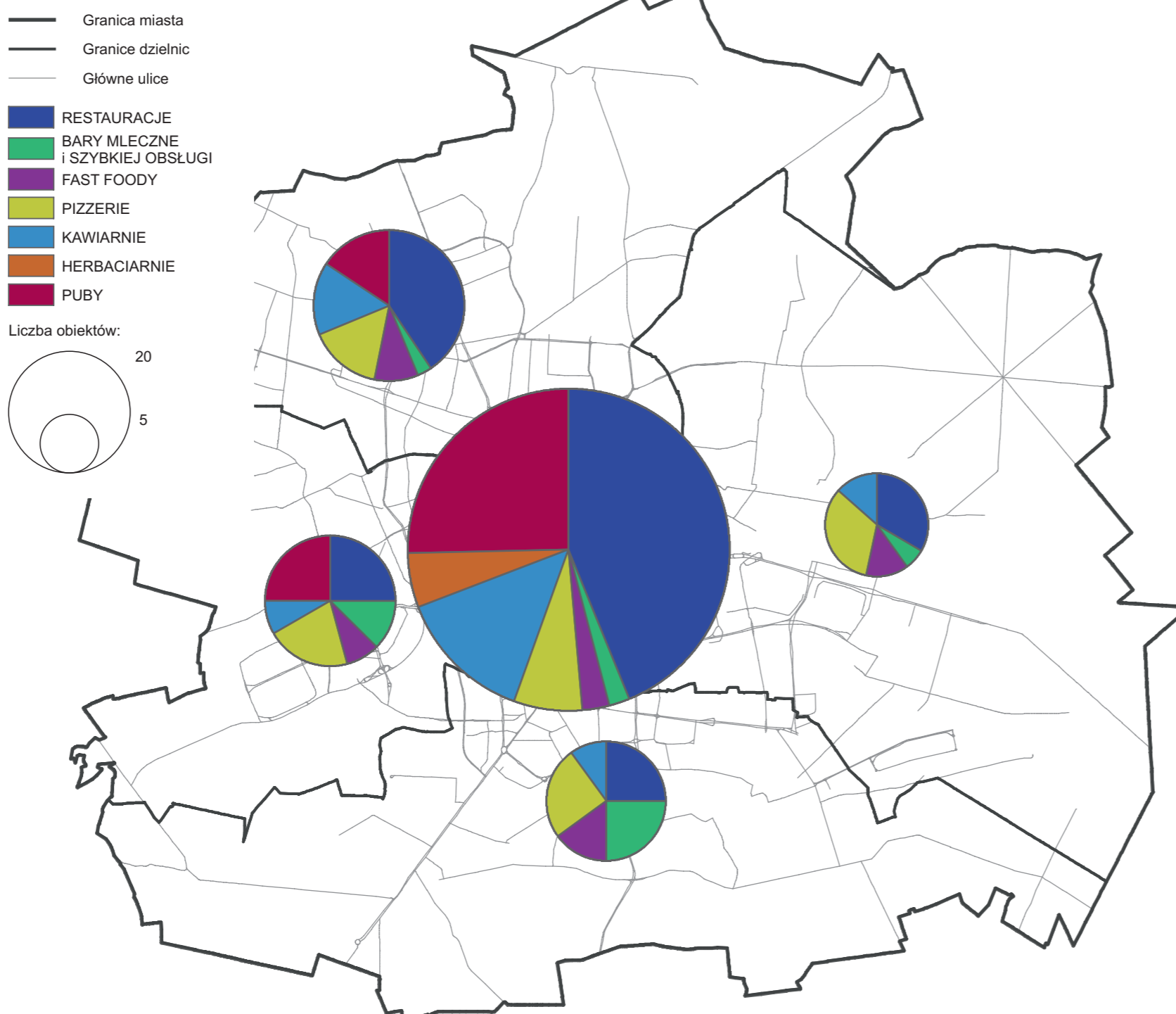

Baza gastronomiczna w delegaturach UMŁ

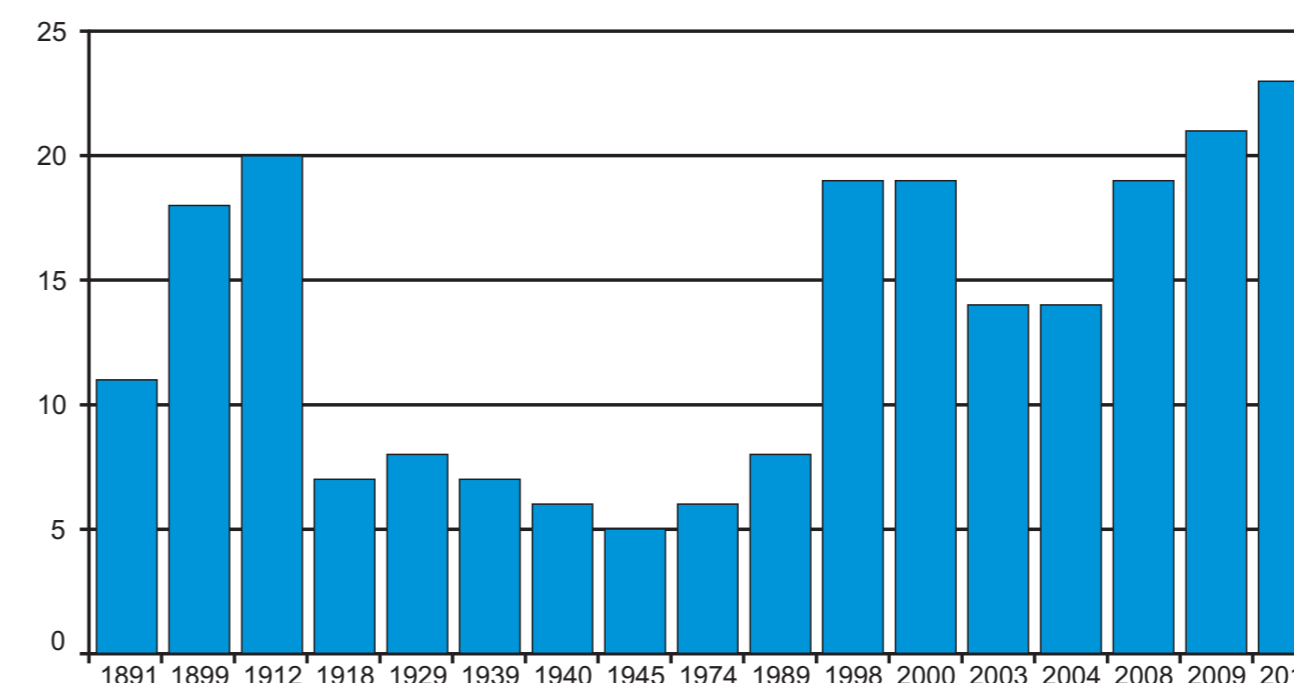
Baza gastronomiczna. Diagram sumaryczno-strukturalny

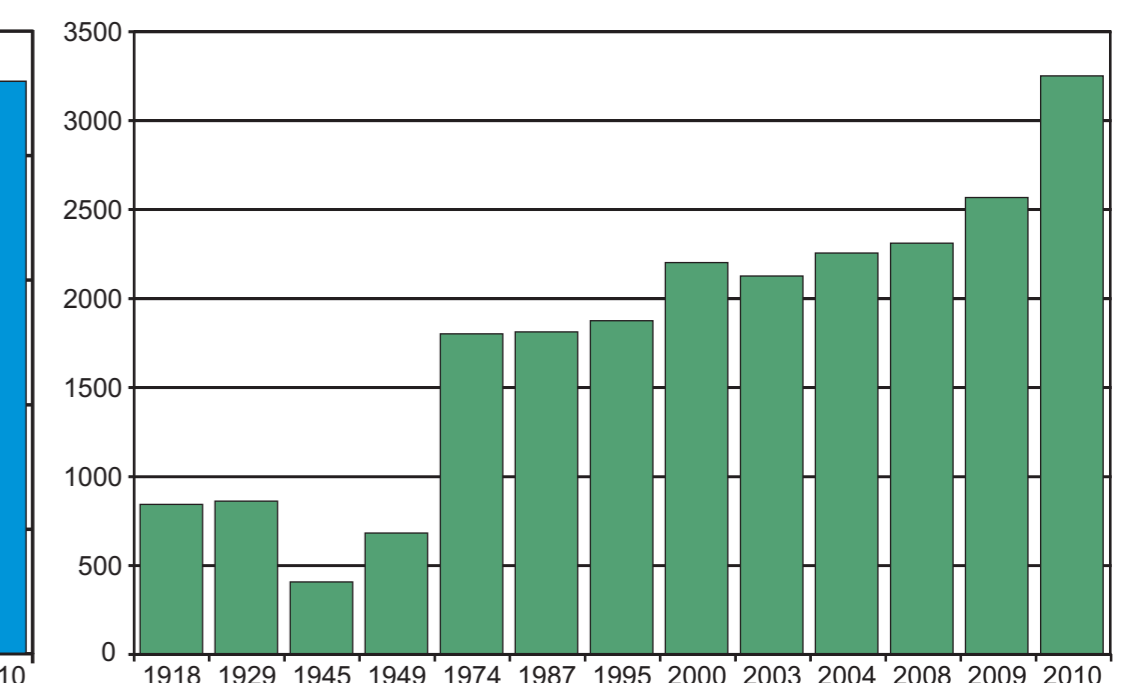
□ = 1 obiekt

Rozwój bazy hotelowej w Łodzi w latach 1891-2010 - liczba obiektów

Rozwój bazy hotelowej w Łodzi w latach 1918-2010 - liczba obiektów

ATLAS MIASTA ŁODZI
Plansza: Zagospodarowanie turystyczne Łodzi w 2010 roku
Bogdan Włodarczyk

Zagospodarowanie turystyczne obejmuje wszystkie te elementy, które zapewniają prawidłowe funkcjonowanie miejsca recepcyjnego, przy założeniu maksymalnego zaspokojenia potrzeb turystów. Elementy zagospodarowania turystycznego mogą także wspomagać bądź uzupełniać walory turystyczne (szlaki turystyczne, baseny, urzędzenia sportowe, hotele o oryginalnej architekturze itp.). Zagospodarowanie turystyczne nazywane jest także bazą materiałną turystyki. Podstawowy podział elementów zagospodarowania turystycznego obejmuje bazę noclegową, gastronomiczną, towarzyszącą oraz paraturystyczną(KACZMAREK, STASIAK, WŁODARCZYK 2010).

Baza noclegowa

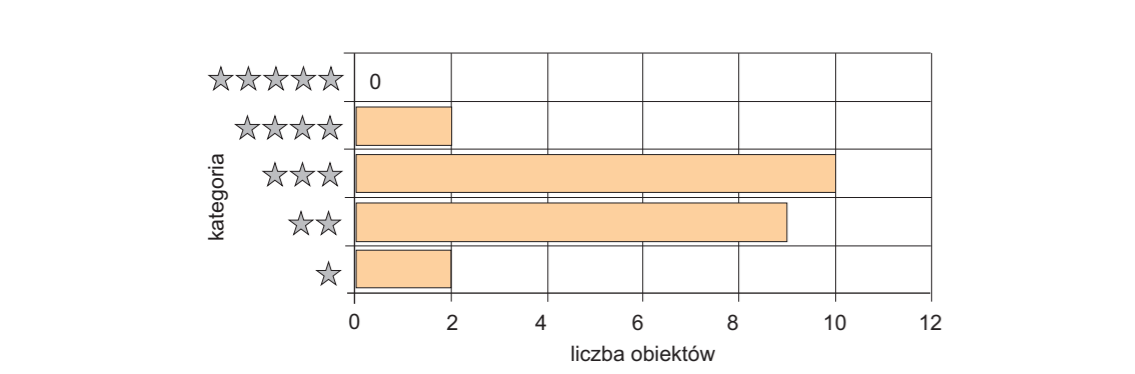
Bazę noclegową stanowią zarówno hotele, jak i inne obiekty o charakterze hotelarskim (np. motele, pensjonaty), schroniska, sanatoria, drugie domy, pokoje gościnne, kempingi, pola namiotowe oraz inne obiekty zakwaterowania zbiorowego (w tym miejsca do spania w publicznych środkach transportu, np. wagony sypialne);

Biorąc pod uwagę fakt, że Łódź stanowi jedną z największych w kraju aglomeracji miejskich należy przyznać, że różnorodność obiektów wchodzących w skład bazy noclegowej tak dużego miasta jest niewystarczająca. Łącznie znajduje się tu 105 obiektów noclegowych (tab. 1.), w których przezwajają hotele o średnim standardzie (dwu- i trzygwiazdkowe). Dopiero w ostatnich latach pojawiły się dwa obiekty czterogwiazdkowe. Dużym mankamentem łódzkiej bazy hotelowej jest brak obiektów świadczących wyższy standard usług (hoteli pięciogwiazdkowych). Turyści ceniący luksus nie znajdują tu raczej satysfakcjonującego noclegu

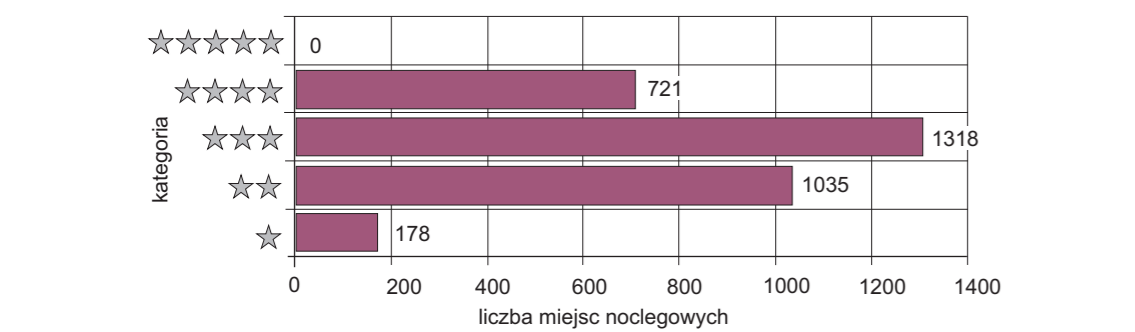
Spśród wszystkich działających obiektów noclegowych, 30 (28,5% wszystkich obiektów) stanowią obiekty skategoryzowane, a więc spełniające wymogi wielokrotnie aktualizowanej Ustawy o usługach turystycznych z 1997 r. Do grupy „innych obiektów świadczących usługi hotelarskie” zaliczono np. dawne hotele pozbawione kategorii, hotele robotnicze, ośrodki wypoczynkowo-hotelowe, apartamenty, zajazdy, pokoje gościnne, oraz tzw. „usługi noclegowe” (tab. 1).

Rodzaj obiektu	Obiekty		Miejsca noclegowe		
	liczba	%	liczba	%	
Skategoryzowane	Hotele	23	21,9	3252	50,3
	Motele	1	1,0	40	0,6
	Domy wycieczkowe	4	3,7	406	6,3
	Schroniska młodzieżowe	2	1,9	1,9	1,9
Razem obiekty skategoryzowane	30	28,5	3819	59,0	
Nieskategoryzowane	Apartamenty	9	8,6	208	3,2
	Wille	5	4,8	72	1,1
	Pokoje gościnne	8	7,6	183	2,8
	Zajazdy	6	5,7	232	3,6
	Hostele	11	10,5	758	11,7
	Inne	36	34,3	1199	18,5
Razem obiekty nieskategoryzowane	75	71,5	2652	41	
Razem wszystkie obiekty	105	100,0	6471	100	

Pomimo wyraźnej dominacji w strukturze rodzajowej obiektów hotelowych pewien niedosyt pozostawia ich różnicowanie pod względem kategorii. Istniejącą bazę stanowią hotele dwu- i trzygwiazdkowe (odpowiednio dziewięć i dziesięć obiektów). Strukturę parku hotelowego wg kategorii obiektu i liczby miejsc noclegowych przedstawia rysunek 1.i.2.

Rys. 1. Liczba hoteli w Łodzi w roku 2011 wg kategorii obiektu

Rys. 2. Struktura bazy hotelowej w Łodzi w roku 2011 wg kategorii obiektu

Brak jest w mieście zarówno hoteli ultraekonomicznych (turystycznych), które świadczyłyby usługi w niższych przedziałach cenowych, jak i hoteli luksusowych, pięciogwiazdkowych. O ile brak hoteli najniższej kategorii rekompensowany jest poprzez istnienie innych rodzajów bazy świadczących usługi na podobnym poziomie i obsługujących podobne segmenty rynkowe (schroniska, domy wycieczkowe, hostele), o tyle brak choćby jednego hotelu luksusowego nie może być rekompensowany żadnym innym obiektem świadczącym usługi noclegowe. Część obiektów oprócz noclegów oferuje gościom również usługi gastronomiczne. Są to, w zależności od obiektu, śniadania, obiady i kolacje.

W strukturze rodzajowej obiektów skategoryzowanych brak jest pensjonatów oraz kempingów. Funkcjonujące do niedawna w mieście dwa kempingi straciły zaszerogowanie do tego typu bazy. Cała baza skategoryzowana obejmuje 3819 łózek, co 59,0% miejsc noclegowych jakimi dysponuje miasto. W grupie tej bardzo duże znaczenie maja hotele, które dysponują 3252 miejscami stanowiącymi 50,3% całej bazy

noclegowej. Dwa nowe i stosunkowo duże obiekty czterogwiazdkowe zlokalizowane w centrum miasta wyraźnie poprawiły strukturę tego typu bazy.

Lokalizacja bazy typu hotelowego (hotele, motele) wykazuje pewne prawidłowości i koncentruje się w dwóch zasadniczych strefach. Pierwsza to ścisłe centrum miasta rozumiane jako obszar od Manufaktury, wzdłuż ulicy Piotrkowskiej do skrzyżowania ulic Piotrkowskiej oraz Mickiewicza i Piłsudskiego (od Łąkowej do Kilińskiego). W tej strefie znajduje się połowa łódzkich hoteli. Druga strefę stanowi zewnętrzny obszar miasta ze szczególnym wskazaniem na główne drogi wylotowe.

Spśród obiektów nieskategoryzowanych na szczególną uwagę zasługują hostele, które w zasadzie w analizach sprzed kilku lat jeszcze nie występowały. Te popularne na Zachodzie obiekty zaczynają odgrywać coraz większą rolę w strukturze bazy noclegowej. Ich podstawowe cechy to wysoka jakość usług przy stosunkowo niskiej cenie noclegu oraz bardzo dobra lokalizacja w centrum lub niedalekiej odległości od niego. W pewnym sensie wypełniają one lukę na rynku hoteli budżetowych. W roku 2010 rejestrowano w Łodzi 11 tego rodzaju obiektów, które dysponowały łącznie 11,7% wszystkich miejsc noclegowych w mieście.

Inną charakterystyczna cechą łódzkiego rynku usług hotelarskich jest pojawienie się nieskategoryzowanych obiektów nazywanych apartamentami i willami. Są to obiekty zazwyczaj małe (kilka lub kilkanaście miejsc noclegowych), ale oferującą gościom bardzo wysoki standard zakwaterowania. Jednak nie mogą w wystarczającym stopniu wypełnić miejsca hoteli luksusowych, bowiem oferują bardzo ograniczony zakres usług dodatkowych. Jest to baza rozproszona (liczne małe obiekty), ale koncentrująca się w ścisłym centrum miasta, co dodatkowo zwiększa jej atrakcyjność. Wille i apartamenty oficjalnie reklamujące swoje usługi to łącznie około 15 obiektów, które łącznie stanowią 4,3% wszystkich miejsc noclegowych.

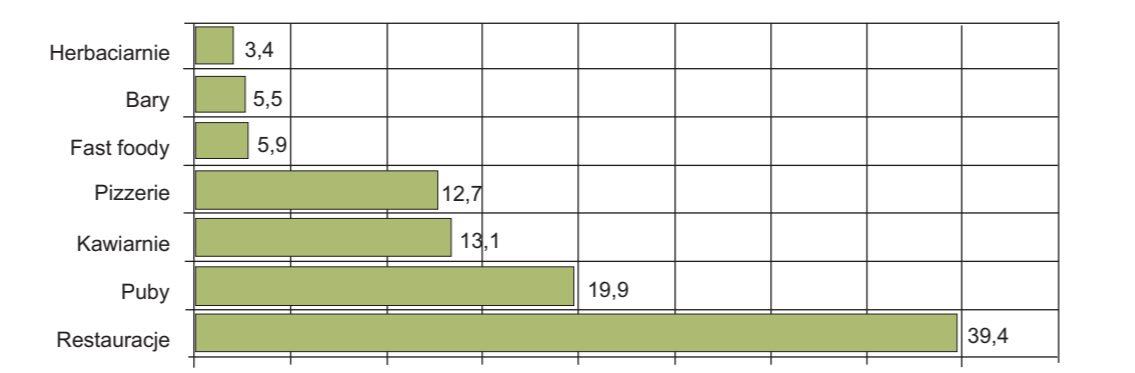
Dość dużą grupę wśród wszystkich obiektów stanowią tzw. inne obiekty noclegowe. Stanowią je te podmioty, których ze względu na brak nazwy rodzajowej nie można było sklasyfikować do innych wyróżnionych grup (np. kwatery prywatne, kwatery pracownicze, obiekty weselne z usługami noclegowymi itp.). Pomimo ich znacznej liczby (36 obiektów - 34,3% wszystkich obiektów) obejmują 1199 miejsc, co stanowi jedynie 18,5% wszystkich miejsc noclegowych. Świadczy to o małej wielkości obiektów zaliczanych do tek grupy. Cechą ich położenia jest lokalizacja poza ścisłym centrum miasta, często w osiedlach mieszkaniowych i drogach wylotowych z miasta.

W związku z tym, że w rzeczywistości rynkowej funkcjonują także obiekty z różnych powodów niezewidencjonowane podana w tabeli 1. ogólna liczba miejsc jakimi dysponowało miasto w 2010 roku wynosząca 6471 jest prawdopodobnie niedoszacowana, a rzeczywisty potencjał miasta w tym względzie wynosi ok. 8 tysięcy miejsc noclegowych.

Baza gastronomiczna

Bazę gastronomiczną tworzą wszelkie punkty gastronomiczne zlokalizowane samodzielnie, jak i znajdujące się w obiektach noclegowych (mała gastronomia, bary, puby, restauracje, kawiarnie, herbaciarnie, pizzerie, piwiarnie, winiarnie itp.);

Dużo bardziej rozbudowana od bazy noclegowej w Łodzi jest jej baza gastronomiczna. Strukturę rodzajową lokali gastronomicznych w Łodzi przedstawia rysunek 3.

Rys. 3. Struktura rodzajowa bazy gastronomicznej w Łodzi w roku 2010

Łódź posiada około 500 lokali gastronomicznych, z których większość stanowią bary oraz puby i piwiarnie. Przeprowadzone badania wskazują także na pewne trendy związane ze zmianą struktury rodzajowej łódzkiej bazy gastronomicznej (Ruch turystyczny w Łodzi i województwie łódzkim w 2009 i 2010 roku). W odróżnieniu od lat ubiegłych w latach 2009-2010 daje się zauważyć wzrost liczby restauracji o wyższym standardzie kosztem pubów, które dominowały w centralnej części miasta na początku XXI wieku. Należy podkreślić, że funkcje tych obiektów nie sprowadzają się tylko do usług o charakterze gastronomicznym, ale obejmują również szeroko rozumianą działalność kulturalno-rozrywkową, będącą ważnym uzupełnieniem oferty w tym zakresie. Największa koncentracja obiektów gastronomicznych w mieście ma miejsce wzdłuż ulicy Piotrkowskiej na odcinku od Placu Wolności do skrzyżowania z ul. Piłsudskiego i Mickiewicza. Inne większe skupiska obiektów gastronomicznych to Manufaktura, ciąg ulic Mickiewicza – Piłsudskiego od Łąkowej do Kilińskiego z Galerią Łódzką i hotelami oraz najnowsza przestrzeń handlowo-rozrywkowa jaką jest Port Łódź zlokalizowany w południowej części miasta.

Baza towarzysząca i paraturystyczna

Bazę towarzyszącą stanowią te urzędnienia, których podstawową funkcją jest obsługa ruchu turystycznego (zostały wybudowane z przeznaczeniem dla turystów) – baseny, kąpieliska, wypożyczalnie sprzętu sportowego, przystanie i wioski żeglarskie, wyciągi narciarskie, pjalnie wód, tarasy widokowe, miejsca piknikowe itp.

Baza paraturystyczna to obiekty przeznaczone do obsługi innych potrzeb społeczno-gospodarczych (wynikających głównie z funkcjonowania lokalnych społeczności obszarów odwiedzanych przez turystów), z których w sezonie korzystają także turyści – sklepy, kina, teatry, filharmonie, ośrodki zdrowia, placówki pocztowe, banki, biblioteki, ogólnodostępne place zabaw dla dzieci *itp.*

Jak widać w tab. 2. baza towarzysząca na obszarze Łodzi jest dość rozbudowana. Największą jej część stanowią wszelkiego rodzaju urzędzenia rozrywkowe, na które składają się zarówno placówki kulturalne (muzea, teatry, kina czy galerie sztuki), jak i obiekty rekreacyjno-sportowe (hale sportowe, baseny kąpielowe, korty tenisowe, lodowiska, kluby bilardowe, siłownie, parki rozrywki, wypożyczalnie sprzętu sportowego i inne), uważane za najważniejsze spośród urządzeń towarzyszących. Wprawdzie ich podstawową funkcją jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców, jednak służą one również turystom odwiedzającym Łódź, powiększając tym samym atrakcyjność turystyczną miasta. Do najbardziej znanych, powstałych w ostatnim czasie obiektów tego typu należą Atlas Arena – wielofunkcyjna hala widowiskowo-sportowa oraz Aquapark „Fala”, zlokalizowane w zachodniej części miasta i tworzące z Parkiem Kultury i Wypoczynku „Zdrowie” zwarty kompleks rekreacyjno-sportowy. Największym mankamentem w tego rodzaju bazie jest brak profesjonalnego miejskiego stadionu sportowego. Pod tym względem miasto przegrywa konkurencję ze wszystkimi większymi miastami w Polsce.Do grupy urządzeń rekreacyjno-sportowych zalicza się także wypożyczalnie sprzętu sportowego, których w Łodzi są zaledwie pięć, w tym jedna rowerów. W rzeczywistości brakuje tu dobrze wyposażonych wypożyczalni sprzętu sportowego (w tym turystycznego). Zauważa się to m.in. w niedostatecznej liczbie punktów wynajmu rowerów, choć

rowerowa turystyka krajoznawcza jest ostatnio coraz bardziej popularna. Ma to dość duże znaczenie, bowiem lokalizacja najciekawszych atrakcji turystycznych Łodzi pozwala na zwiedzanie ich również za pośrednictwem pojazdów jednośladowych. Niestety w centrum miasta występuje zbyt mało oznakowanych tras rowerowych, które mogłyby być wykorzystywane krajoznawczo. Według różnych danych, w Łodzi funkcjonuje od 50 do 60 km tego rodzaju dróg, a w najbliższych latach planowanych jest uruchomienie jeszcze dalszych 20 km. W okresie ostatnich 5 lat ich długość wzrosła o ponad połowę. Rozmieszczenie dróg rowerowych jest coraz bardziej równomierne, choć do niedawna większość znakowanych ścieżek rowerowych znajdowała się w północnej części miasta i związana była z dojazdem lub poruszaniem się po Lesie Łągiewnickim. Niestety pod tym względem Łódź także przegrywa rywalizację ze wszystkimi większymi miastami w Polsce. (Warszawa ponad 125 km, Wrocław ponad 120 km tras rowerowych). Ciekawą propozycją, poprawiającą nieznacznie tę sytuację jest uruchomienie na głównej ulicy miasta wypożyczalni seaqway’ów.

Jedną z ciekawszych ofert o charakterze sportowo-rekreacyjnym jest sieć boisk zrealizowanych w ramach programu „Orlik 2012”. Do końca roku 2010 takich obiektów powstało w łodzi 35, co wyróżnia pozytywnie miasto na tle innych dużych ośrodków miejskich w Polsce (rys. 4.). Najwięcej tego typu obiektów powstało w 2009 roku (18 boisk) najmniej w 2010 (5 boisk), a kolejne planowane do oddania jeszcze w roku 2011. Rozmieszczenie orlików jest nierównomierne (rys. 4.) co wymuszają warunki związane z możliwościami przestrzennymi (m.in. gęstość zabudowy, istniejąca infrastruktura, pokrycie terenu czy brak większych skupisk mieszkaniowych). Dość słabo na tym tle wygląda Śródmieście, które pozbawione jest tego rodzaju obiektów, ale biorąc pod uwagę inne projekty nie jest to przestrzeń pozbawiona tego rodzaju zagospodarowania.

Wyszcze gólnienie	URZĄDZENIA UMOŻLIWIAJĄCE TURYSTOM KORZYSTANIE Z WALORÓW TURYSTYCZNYCH	
Rodzaj	Miejskie turystyczne szlaki tematyczne	
Długość	3 szlaki – Architektury przemysłowej (27 obiektów), Wille i pałace (29 obiektów), Litzmannstadt Ghetto	
Rodzaj	ścieżki rowerowe	
Długość	ok. 60 km	

URZĄDZENIA UŁATWIAJĄCE UPRAWIANIE TURYSTYKI		
Rodzaj	biura podróży i agencje turystyczne	punkty informacji turystycznej
Liczba	ok. 153	6

INSTYTUCJE KULTURALNE ORAZ URZĄDZENIA ROZRYWKOWO-SPORTOWE						
Rodzaj	Muzea	Teatry	Kina	Galerie sztuki	Ośrodki kultury	Kluby muzyczne
Liczba	29	12	11	39	20	18
Rodzaj	Stadiony i boiska sportowe	Hale sportowe	Korty tenisowe	Lodowiska	Kluby bilardowe	Hale do squash i badmintona
Liczba	20	20	14	10 w tym 2 stałe	6	5
Rodzaj	Kregielnie	Ośrodki jazdy konnej i kluby jeździeckie	Siłownie i kluby fitness	Park Kultury i Wypoczynku „Zdrowie”	Wypożyczalnie samochodów	Wypożyczal nie sprzętu sportowego i rowerów
Liczba	3	9	24	1	13	5
Rodzaj	ściany wspinaczkowe	obiekty SPA	paintball	skatepark	park linowy	wypożyczal nia seagway
Liczba	3	14	3	2	1	1
Rodzaj	baseny kąpielowe	kąpieliska	boiska „Orlik”	tor saneczkowy	motodrom	tor kartingowy
Liczba	18 krytych/5 odkrytych	4	35	1	1	1

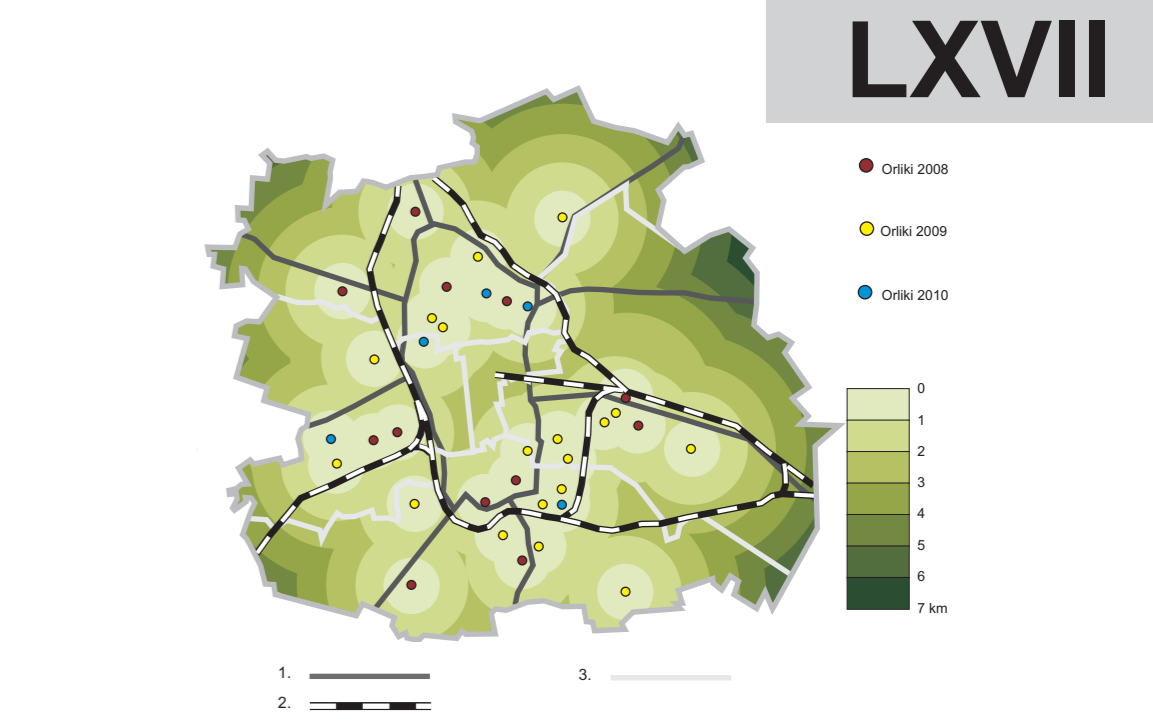
Jednym z większych mankamentów Łodzi jest bardzo niski poziom infrastruktury komunikacyjnej obsługującej zewnętrzny ruch przyjazdowy do miasta. Standard i funkcjonalność łódzkich dworców autobusowych i kolejowych w żadnym razie nie może być wizytówką i „oknem na świat” miasta. Rozwijający się port lotniczy im. Wł. Reymonta na Lublinku nadal nie reprezentuje jeszcze poziomu, który mógłby satysfakcjonawać władze i mieszkańców ponad 700-tysięcznego miasta. Liczba parkingów zlokalizowanych w centrum miasta wydaje się być wystarczającą jednak ich pojemność (zazwyczaj obiekty małe) oraz jakoś świadczonych usług pozostawia wiele do życzenia, szczególnie w przypadkach parkingów niestrzeżonych i bezpłatnych (nie objętych opłatą parkometrową). Nadzieją na poprawę tej sytuacji jest rozpoczęcie w 2011 roku budowy multimodalnego dworca Łódź Fabryczna.

Zdecydowanie lepiej przedstawia się obsługa finansowa ruchu turystycznego. Poza bankami, stanowiącymi podstawową infrastrukturę obsługi finansowej w mieście, występuje duża liczba bankomatów obsługujących wszystkie ważniejsze karty płatnicze (ponad 100 punktów) oraz kantorów wymiany walut obsługujących zagraniczny ruch turystyczny.

Do urządzeń ułatwiających uprawianie turystyki zaliczono także biura podróży i punkty informacji turystycznej. Patrząc na liczbę biur znajdujących się na łódzkim rynku turystycznym (ok. 153 podmioty posiadających zezwolenie na sprzedaż ofert turystycznych) nietrudno odnieść wrażenie, że jest ich za dużo w stosunku do zapotrzebowania na tego typu usługi. Jest to jednak informacja nie do końca prawdziwa, bowiem z tej licznej grupy podmiotów tylko kilka zajmuje się obsługą ruchu przyjazdowego. Pozostałe sprzedają ofertę mieszkańcom Łodzi wyjeżdżającym poza miasto, region czy kraj. W przypadku punktów informacji turystycznej sytuacja w ostatnich latach wyraźnie się poprawiła, bowiem liczba placówek za spora działaa RÓT WŁ wzrosła z 2 (2006 rok) do 6 (2010 rok). Nowe punkty zlokalizowane zostały w Manufakturze, na dworcach klejowych oraz w porcie lotniczym.

Obszary koncentracji zagospodarowania turystycznego

Rozpatrując rozmieszczenie elementów zagospodarowania turystycznego na planie Łodzi można zauważyć kilka obszarów jego koncentracji. W centrum miasta, najbardziej atrakcyjnym pod względem kulturalnym, wyróżnić można trzy takie obszary. Są to:

Rys. 4. Boiska „Orlik 2012” w Łodzi (stan na koniec 2010 roku)

–ulica Piotrkowska,
–aleja J. Piłsudskiego –A. Mickiewicza (na odcinku od ulicy Przedzalnianej do Łąkowej),
–Centrum Handlowe „Manufaktura” i obszary przyległe.
Poza ścisłym centrum wyraźnie zaznaczają się obszary o zagospodarowaniu mającym charakter rekreacyjno-sportowy oraz centra handlowe. Należą do nich:
– Park Kultury i Wypoczynku im. J. Piłsudskiego „Zdrowie” (park, ogród zoologiczny, ogród botaniczny, lunapark) –północno-zachodnia część miasta;
– Las Łągiewnicki (kąpielisko Arturowek, obiekty noclegowe, gastronomiczne, szlaki turystyki pieszej i rowerowej) –północna część miasta.
– Centrum Handlowe Port Łódź (obiekty handlowe, gastronomiczne, rozrywkowe)- południowa część miasta

Obszarem o największej koncentracji bazy wykorzystywanej przez turystykę jest ulica Piotrkowska, wzdłuż której znajdują się liczne restauracje, puby czy biura turystyczne oraz ekskluzywne sklepy. W 2010 r. ulica nadal była najważniejszym traktem handlowo-rozrywkowym miasta. Swoje siedziby maja tu restauracje, pizzerie, lunch bary, fast foody, kawiarnie, puby, dyskoteki, kawiarenki internetowe, salony gier, kluby bilardowe, kina, galerie, banki, bankomaty, kantory, hotele, muzea, biura turystyczne. Ulica Piotrkowska wraz z ulicą Nowomiejską, na odcinku Rynek Staromiejski – skrzyżowanie z ulicami A. Mickiewicza i J. Piłsudskiego, stanowi wyraźną oś (w pasie między ulicami Zachodnia – T. Kościuszki – Wschodnia – H. Sienkiewicza) dwubiegunowego układu centrum turystycznego Łodzi.

Biegun południowy stanowią obiekty zlokalizowane wokół skrzyżowania: Piotrkowska – J. Piłsudskiego – A. Mickiewicza, gdzie pod względem liczby obsługiwanych osób wyraźnie dominuje centrum handlowo-usługowe „Galeria Łódzka”, oferujące ok. 200 sklepów i 1500 miejsc parkingowych, oraz liczne punkty gastronomiczne. Infrastrukturę tego obszaru tworzą banki, urzędy administracji państwowej, samorządowe, hotele, multikino, zespoły biurowe oraz obiekty handlowe. Inwestycje zrealizowane i projektowane w tym rejonie (hotele, pomieszczenia biurowe) uprawniają do nazwania tego obszaru centrum handlowo-biznesowym miasta. Obszar ten można poszerzyć jeszcze o Park Źródłiska z palmiarnią i Muzeum Kinematografii oraz zespół mieszkalno-fabryczny Księgiego Młyna będący w trakcie prac rewitalizacyjnych.

Biegun północny tworzą tereny zlokalizowane między ulicami Północna – Ogrodowa – J. Karskiego – Drewnowska – Wojska Polskiego – Franciszkańska. Koncentrację stanowią Rynek i Park Staromiejski oraz centrum „Manufaktura” zlokalizowane na terenie dawnych zakładów włókienniczych I. K. Poznańskiego. Otwarta w maju 2006 r. „Manufaktura” stała się niekwestionowanym liderem w zakresie usług kulturalnych, rekreacyjnych i handlowych. W Manufakturze swoją siedzibę ma Muzeum Sztuki MS2, stanowiące filię tej słynnej łódzkiej placówki. Oglądać w nim można kolekcję sztuki nowoczesnej – dzieła polskich i zagranicznych twórców.

Przeprowadzona analiza zagospodarowania turystycznego Łodzi w 2010 roku pozwala na następującą ocenę tego stanu:

- Najsłabiej rozwiniętym elementem infrastruktury turystycznej Łodzi jest baza noclegowa. Zarówno jej wielkość, struktura rodzajowa, jak i standard świadczonych usług nie są dostosowane do oczekiwań potencjalnych klientów.
- Brak dużych profesjonalnych sal audytoryjnych (powyżej tysiąca miejsc) uniemożliwia organizację w mieście dużych konferencji i kongresów o randze ogólnopolskiej czy międzynarodowej (brak profesjonalnego centrum kongresowo-konferencyjnego).
- Infrastruktura komunikacyjna obsługująca przyjazdowy ruch turystyczny do miasta jest jednym z najsłabszych ogniw zagospodarowania turystycznego. Łódzkie dworce zarówno po względem stanu technicznego, jak i rozwinięcia dodatkowych funkcji (gastronomia, informacja turystyczna) wymagają podjęcia natychmiastowych działań zmierzających do poprawy ich funkcjonowania. Dotyczy to także dróg dojazdowych do miasta.
- Widoczna jest wyraźna koncentracja obiektów zagospodarowania turystycznego w centrum miasta. Obszarami tej koncentracji są: ulica Piotrkowska i jej najbliższe okolice, ulice J. Piłsudskiego i A. Mickiewicza na odcinku ulic od Przedzalnianej do Łąkowej (na południu) oraz tereny „Manufaktury” (na północy).

Bibliografia

KOWALCZYK A., DEREK M., 2010, Zagospodarowanie turystyczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
KACZMAREK J., STASIAK A., WŁODARCZYK B., 2010, Produkt turystyczny, Wydanie II, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, 447 s.
LISZEWSKI S., (red.) 1995, Studium wiedzy o regionie łódzkim, Rozwój turystyki w regionie łódzkim, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, 240 s.
KACZMAREK J., LISZEWSKI S., WŁODARCZYK B., 2006, Strategia rozwoju turystyki w Łodzi, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, 129 s.

Materiały źródłowe

Materiały US w Łodzi dotyczące elementów zagospodarowania turystycznego w Łodzi

Materiały Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, materiały Urzędu Miasta Łodzi
Materiały Centrum Informacji Turystycznej

Niepublikowane wyniki badań zagospodarowania turystycznego w Łodzi w 2010 (m.in. badania pracowników i studentów Instytutu Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego).